

Az ENSZ 2026-ot a Legelők és Pásztorok Nemzetközi Évének nyilvánította

2022. március 15-én az Egyesült Nemzetek Közgyűlése (ENSZ Közgyűlés) New Yorkban egyhangúlag a Legelők és Pásztorok Nemzetközi Évének (IYRP) nyilvánította a 2026. évet. Ez a jóváhagyás volt az IYRP mozgalom eddigi csúcsmozzanata. Az elmúlt évek során egy globális koalíció jött létre, amelyben több mint 300 pásztorszervezet, illetve más támogató szervezet fogott össze, köztük a Nemzetközi Állattenyésztési Kutatási Intézet (International Livestock Research Institute, ILRI) és számos ENSZ-ügynökség. Ezekre az erőfeszítésekre építve Mongólia kormánya és 60 további támogató ország kidolgozta és az ENSZ Közgyűlése elé terjesztette a határozati javaslatot.

Az ENSZ Közgyűlése nagyra értékelte az IYRP-határozatot a biológiai sokféleség globális kezelése, ill. éghajlatváltozási és társadalmi-gazdasági kérdések kapcsán. A közgyűlés továbbá elismerte, hogy "a pásztorkodás egy dinamikus és transzformatív megélhetési mód, amely szorosan kapcsolódik különböző ökoszisztémákhoz, kultúrákhoz, identitásokhoz, hagyományos tudáshoz és a természettel való együttélés történelmi tapasztalataihoz". Megerősítette, hogy "az egészséges legelők létfontosságúak a gazdasági növekedéshez, a reziliens megélhetési módokhoz és a pásztorkodás fenntartható fejlesztéshez". A közgyűlés felkérte a ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetét, a FAO-t, hogy segítse elő az IYRP megvalósítását 2026-ban.

A legelők a világ földfelszínének több mint felét (a tudósok jelenlegi becslése szerint 54%-át) borítják, és így a Föld legkiterjedtebb ökoszisztémái, de egyben a legveszélyeztetettebbek és a legkevésbé védettek is. A legelők több százmillió pásztor megélhetését és élelmezésbiztonságát biztosítják világszerte. Ők nemcsak saját maguknak, hanem több millió további embernek is termelnek állati termékeket. A pásztorok állataikkal a gyakran ritkás és rövid életciklusú növényzetet, amely az ember számára nem fogyasztható, olcsó, egészséges, jó minőségű fehérjét tartalmazó élelmiszerré alakítják, helyi és nemzetközi piacok számára egyaránt. Ezzel a pásztorok a globális élelmezéshez és élelembiztonsághoz is hozzájárulnak.

A fenntartható legelőkre és pásztorkodásra nagy szükség van, különösen egy olyan világban, ahol egy kiszámíthatatlan és változó éghajlattal kell szembenéznünk, és ahol már most is több mint 700 millió ember - a világ lakosságának csaknem egytizede - éhezik, és ahol egymillió állat- és növényfajt fenyeget a kihalás veszélye.

A pásztorok számos igazságtalanságot szenvedtek el különösen az elmúlt 100 évben, mint pl. a hagyományos legelőterületeik elvétele és a vándorlási útvonalaik lezárása. Mégis fennmaradtak ezek a közösségek, és olyan tudást és készségeket birtokolnak és alkalmaznak, amelyek a mindannyiunk által megtapasztalt növekvő bizonytalanság közepette erős szövetségessé teszik a pásztorokat a fenntartható fejlődés kapcsán. Mint a legelők „gondnokai”, a pásztorok alapvető szerepet játszanak a biológiai sokféleség fenntartásában és az ökoszisztéma-szolgáltatások biztosításában, például a szén-dioxid megkötésében és a vízgyűjtőterületek védelmében.

Miközben az ipari, zárttéri, intenzív állattenyésztés nagy szén- és vízlábnyommal működik, a pásztoroló legeltetési rendszerek lábnyoma tudományosan bizonyítottan szinte nulla. A legeltetéssel fenntartott legelők a bolygó legnagyobb szén-dioxid-nyelői, a fenntartható legeltetési módokkal hasznosított legelők alapvető fontosságúak az éghajlatváltozás mérséklése szempontjából. A pásztorkodás egy olyan termelési rendszer, amely kevés fosszilis energiát használ, elsősorban önmegújulásra képes természetes legelőkre alapul. Emellett a pásztoroló legeltetés segít megelőzni a tüzeket is, mivel a legelő állatok elfogyasztják a földközeli növényzet nagy részét, amely amúgy a tüzelőanyagot szolgáltatná az égéshez. A pásztorkodás tehát egy természetbarát állattartási rendszer, amely optimalizálni tudja a termelés és fenntarthatóság közti dinamikus egyensúlyt, nagyon változatos és időben is változó körülmények között.

Az IYRP célja, hogy világszerte felhívja a figyelmet (illetve pótolja a hiányzó ismereteket) az egészséges legelők és a fenntartható pásztorkodás által nyújtott előnyökről. Emellett az IYRP támogatja a pásztorkodó állattartó ágazat kapacitásainak megerősítését és a felelősségteljes gazdasági befektetések növelését. Az IYRP végső célja, hogy a legelők és a pásztorok kiemelt szerepet kapjanak a (szak)politikai vitákban, az éghajlati válság kezelésétől a szegénység csökkentéséig, a biodiverzitást veszélyeztető tényezőktől a fenntartható élelmezési rendszerek fejlesztésig, illetve a Fenntartható Fejlődési Célok (SDG) eléréséig. Az IYRP azon fog dolgozni, hogy ezekben a diskurzusokban felerősödjének a pásztorok és a tudósok meglátásai a legelők és a pásztorkodás kapcsán.

Elérhetőségek:

Maryam Niamir-Fuller, az IYRP Globális Koordinációs Csoport alelnöke, iyrp@iyrp.info

Engin Yilmaz, Yolda Initiative & Alliance for Mediterranean Nature and Culture (Yolda Szövetség a Mediterrán Természetért és Kultúráért), az IYRP Globális Koordinációs Csoport tagja, +90 549 860 2766, engin@yolda.org.tr

Ann Waters-Bayer, Agrecol Association for AgriCulture & Ecology (Agroecol Agrárkultúra és Ökológia Szövetség), az IYRP Globális Koordinációs Csoportjának tagja, +49-551-485786, waters-bayer@web.de

Magyarországon: Molnár Zsolt, Ökológiai Kutatóközpont, Hagyományos Ökológiai Tudás Kutatócsoport, Vácrátót, +36-30-399-4881, molnar.zsolt@ecolres.hu

Megjegyzés: az IYRP angol nyelvű állásfoglalása itt érhető el: <https://undocs.org/en/A/76/L.36>

Az IYRP-ről bővebb információ a www.iyrp.info oldalon található.

